

Editörden

Editorial

Cemal TALUĞ^a

Türkiye Biyoetik Dergisi (TJOB) bu sayısı ile (Cilt 7 Sayı 3/2020 Güz Sayısı) ülkemizde bir ilke ev sahipliği yapıyor. Tarım ve gıda etiği alanında ülkemizin akademik yayıncılık tarihindeki ilk dergi sayısını yayınlıyor. Bu sayının Konuk Editörü ve Tarım ve Gıda Etiği Derneği'nin (TARGET) Yönetim Kurulu Başkanı olarak; yüklendiği bir AB destekli projeye TARGET'in doğumunu sağlayan ve önceki kimi etkinliklerimizde olduğu gibi TJOB'un bu sayısı ile da TARGET'in gelişim sürecinde elinden tutarak kuruculuk sorumluluğunu eksiksiz yerine getiren Türkiye Biyoetik Derneği'ne şükranlarımı sunuyorum.

Bu sayının tasarım aşamasından başlayarak yayınına gelene değin sürekli aklıma takılan bir Çin özdeyişi var. Çinliler özellikle bir fidan dikerken, “bu işi yapmanın en güzel zamanı yirmi yıl önceydi, ikinci en güzel zaman ise işte şimdi” derler. Ülkemiz keşke yirmi yıl önce böyle bir dergi sayısı yayınlanmış olsaydı, inanıyorum ki, şimdiye dek tarım ve gıda etiği alanında çoktan kendi dergimizi çıkarmış, akademide kendimize saygın bir yer edinmiş ve toplumda yaygın bir farkındalık ve duyarlılık yaratmış olurduk. Kaçırduğumuz “en güzel zaman” ile içinde bulunduğumuz “ikinci en güzel zaman” arasındaki açıklığı, yaptığımız işin değerine inanarak, çok çalışarak ve siz TARGET dostlarının desteğini ve katkılarını alarak kapatmaya kararlıyız.

Bu sayıda okurlarımızı yedi makale ile buluşturuyoruz. Öncelikle bu makalelerin değerli akademisyenler ve araştırmacılar tarafından yazılanlarının hiç birisinin felsefe ya da ahlak felsefesi alanında doktora bulunmadığını belirtmeliyim. Ancak bu yazarların tümü kendi bilimsel disiplinlerinde doruklarda bulunan ya da güçlü adımlarla doruklara tırmanmakta olan bilim insanlarıdır. Kuşkusuz temel bakışımız tarım ve gıda etiğinin bir uygulamalı etik disiplini olarak ülkemizdeki akademik yapılanmada önemine uygun bir yer alması, bu alanda akademik birimler ve lisansüstü programlar oluşmasıdır. Bunun yanında tarım ve gıda ile ilgili çeşitli lisansüstü programlarda araştırma ve yayın etiği ile sınırlı kalmayan, yalnızca mesleki davranış kodlarının aktarılmadığı “etik” konulu derslerin bulunmasını da önemli görüyoruz. Tarım ve gıda alanlarındaki bilim insanlarının, akademik çalışmalarında kendi disiplinlerini ilgilendiren etik konuları da işlemeye özen göstermeleri ve bu çerçevede en az bir iki makale yayınlama isteği duymaları ise en büyük hayalimizdir.

Elinizdeki dergide yer alan makalelerde yazarlarımız tarım ve gıda etiği gündeminin birbirinden farklı konuları ele alıyorlar.

Fatih Özden alternatif gıda ağlarından birisi olan Toplum Destekli Tarım (TDT) konusunda katılımcı gözlem ve anket yoluyla gerçekleştirdiği saha araştırmasında, TDT grupları tarafından üretilen yeni söylemler ve ortaya konan yeni değerlerin toplumda farkındalık yaratma ve toplumu etkileme adına sahip olduğu potansiyeli tartışıyor.

Cevahir Kaynakçı ve **İsmet Boz**, Güneydoğu Anadolu Bölgesinden seçtikleri bir grup tarım danışmanı ile yarı yapılandırılmış odak grup görüşmesi yöntemiyle elde ettikleri verilere dayalı saha çalışmasında, ülkemizde mevcut tarım danışmanlığı modeli çerçevesinde görev yapan tarım danışmanlarının iş ve yönetim etiği açısından karşılaştıkları etik olmayan davranış ve uygulamaları inceliyorlar.

Sürdürülebilir tarım ve sağlıklı gıda üretiminde karşılaşılan temel etik ikilemler üzerinden “olgu – değer” ve “olan – olması gereken” ayrımlarını irdeleyen **Burçin Çokuysal** karşılaşılan ikilemlerin çözümü için ortaya

^aProf. Dr., Tarım ve Gıda Etiği Derneği (TARGET) ✉ cemaltalug@gmail.com

çıkan olumsuz etkileri tek tek saptamaya çalışmak yerine içi çe geçmiş neden ve etkileri bütünsel olarak kavramanın ve bu süreçte etik bilgisini temel almanın önemi üzerinde duruyor.

Gıda güvencesini küresel ve ulusal düzeyde ve çeşitli boyutlarıyla hububat sektörü üzerinden tartıştıkları çalışmalarında **Erdoğan Güneş** ve **Emrah Turmuş**, üretim odaklı politikaların gıda güvencesini sağlamada yeterli olamayacağını, gıdaya erişimi sağlamanın esas alınması gerektiğini belirtiyor ve bu bağlamda aile çiftçiliği ile gıda egemenliğinin önemini işaret ediyor.

Çağla Temiz ve **Oğuz Can Turgay** güncel küresel toprak sorunları ile toprak etiği arasında bir köprü arayışı olarak nitelendirdikleri makalelerinde; yeryüzündeki birçok canlıya evsahipliği yapan, besin ve su döngülerini ile iklimi düzenleyen toprağı, hükmedilmesi gereken cansız bir araç olarak gören faydacı anlayışa karşı çıkıyorlar ve toprağı karşı ahlaki sorumluluklarımızı ortaya koyuyorlar.

Kırsal kalkınmaya insan kaynağının geliştirilmesi, sağlık ve eğitim hizmetlerine erişimin güçlendirilmesi ve benzerleri gibi çeşitli boyutlarıyla ve bütünsel bir anlayışla bakılması gereğinden hareket eden **Zerrin Çelik**, kırsal kalkınmada doğal kaynak yönetimi üzerine kurguladığı makalesinde, doğal kaynaklar ile onların birincil kullanıcısı olan kırsal kadınlar arasındaki etkileşimi tartışıyor.

COVID-19 pandemisinin olumsuz olarak etkilediği sektörlerin ön sıralarında yer alan balıkçılık sektörünün bu süreçte yaşadığı sorunları inceleyen ve değerlendiren **Ercüment Genç** ve arkadaşları, yem hammaddesi ve veteriner ilaçlarında ülkemizin dışa bağımlılığının aşılması gereğini, balıkçılığın gelişmesinde planlamanın önemini ve nitelikli AR-GE çalışmalarının desteklenmesini özellikle vurguluyorlar.

Tarım ve gıda etiğine sayfalarını açarak yolumuzu aydınlatan ve beni konuk editör olarak atayan Türkiye Biyoetik Dergisi'ne çok teşekkür ediyorum. Bize güç veren, özgüvenimizi besleyen ve yarına ait umutlarımızı yeşerten bu sayının yazarlarına çok teşekkür ediyorum. Makaleleri titiz bir biçimde inceleyerek, önerileriyle makalelere değerli katkılarda bulunan hakemlerimize çok teşekkür ediyorum. Siz değerli okurlarımıza hem çok teşekkür ediyorum, hem de görüş ve eleştirilerinizi bekliyorum.

İyi okumalar diler, saygı ve sevgiler sunarım.

Prof. Dr. Cemal TALUĞ